

Paa stand, jeg gjør, og, saalænge Staten bliver ved at fabrikere Skoleelever, saalænge vil man ogsaa forfatte „Eleveriet“ ved Universitetet.

Ordføreren: Naagt jeg maaskee kommer til at gaae noget udenfor Sagen, vil jeg dog tillade mig at følge den ærede Rigsdagsmands Exempel og give en lille Oplysning. Der er to Maader, hvorpaa man kan benytte Universitetet: den ene er blot for at drage Nytte af de Foredrag, der holdes, at erhverve sig visse Kundskaber, som man kan ansee det for ønskeligt at have, og den anden er igennem Universitetet at faae Adkomst til Statsembeder (Etscherning: Maa jeg bede om Ordet!), at faae en Berettigelse til at træde ind i Statens Tjeneste (Grundtvig: Det er rigtigt!). Ja vist; det er ganske rigtigt. Med Hensyn til den første Adkomst er det ikke nødvendigt at gjøre nogensomhelst Betingelse; der maa man overlade det til hver Enkelt, om han anseer sig selv for moden til at modtage de Kundskaber, som meddeles, om han anseer sig for moden til at drage nogensomhelst Nytte af saadanne Foredrag. Anderledes forholder det sig med den anden Maade at benytte Universitetet paa. Der maa Staten ganske vist gjøre Fordringer til visse Indstgier hos de Mænd, som skulle træde over i visse Stillinger; det er Noget, hvorpaa den hele Stats-tjeneste maa hvile. Staten vilde gjøre Uret i at fordrø dette, naar det ikke var fornødent (Grundtvig: Maa jeg bede om Ordet!); men der er Poster, hvortil en særlig Dannelse er absolut fornøden, uden hvilken Statsembederne ikke retteligt kunne varetages, og for disse Bedkommende er det nødvendigt at sætte Betingelser ikke blot for Afgangen fra Universitetet, men ogsaa for Tilgangen. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Etscherning) ved dette ligesaagodt som jeg; thi han vil vide, at der ved den militære Højskole her i Kjøbenhavn gjøres ligesaadanne Betingelser for Afgang og for Afgang derfra, og at det vilde være skadeligt for de specielle Poster i Armeen aldeles at bortkaste disse Betingelser.

Winther: Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Etscherning)

har vistnok fuldkommen Ret, naar han sagde, at der var en vis Forbindelse mellem Skolerne og Universitetet, og han nævnte det jo ogsaa med Hensyn til det Punkt, hvortil han sigtede. Han meente, at man ikke ved Universitetet kunde faae Understøttelse til at opholde sig derved og fortsætte sine Studier, uden at man havde aflagt visse Duellighedsprøver, og han meente, at, for at opnaae dette, maatte man have gennemgaaet en lærd Skole. Nu er det ganske vist, at dette ogsaa er det Almindelige, men ved Siden deraf er der jo rigtignok Afgang for privat Dmitterede til at underkaste sig en sliq Examen, men en Examen skal der absolut til for at faae Stipendier. Forøvrigt skal jeg ikke indlade mig videre paa denne Sag, som forekommer mig at være bragt noget bort fra det Spørgsmaal, som egentlig her er paa Bane, hvorfor jeg skal henvende mig til det Endringsforslag, som er stillet af en æret Rigsdagsmand for Randers Amt (Estrup). Jeg troer, at, fordi vi vedtage dette Endringsforslag, staaer Spørgsmaalet, om Randers Skole skal bibeholdes eller nedlægges, aldeles uberørt. Dersom det ikke var Tilfældet, kunde jeg ikke stemme derfor, men det har jeg dog ifinde, fordi jeg troer, at Randers trænger til en Skolebygning, idetmindste er der i en Række af Aar fort saamange Klager derover, at man maa troe, at der ligger Noget til Grund derfor. I Slutningen af Forslaget, saaledes som ogsaa Andre have gjort opmærksom paa, er det tydeligt udtalt, at Forslagsstilleren selv har tænkt sig det som en Mulighed, at Skolen kunde blive nedlagt som Stats-skole, og han har netop stillet denne Slutningsbetingelse som en Sikkerhed for, at Byen i saa Tilfælde kunde komme til at nyde sin fulde Ret, fordi den har givet Bidrag til Skolebygningens Opførelse. Jeg kan ikke indsee, at den Sag, som den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Etscherning) forfægter, og som jeg er enig med ham i, at nemlig Skolen i Randers bør nedlægges, i mindste Maade skulde stades ved at vedtage dette Endringsforslag. Naar der staaer deri, at en ny Skolebygning skal opføres i Stedet for den ældre, saa antager jeg, at den ærede Forslagsstiller